

Despre secretele belcantoului, regii solicitante, roluri si proiecte

Elena Mosuc in dialog cu Costin Popa

Costin Popa: Lucia di Lammermoor este unul dintre rolurile tale forte. Spectacolele de la Opera din Zürich au confirmat opinia, nu numai a mea. Cum se simte eroina lui Donizetti intr-o lume populata de barbati ? O prezenta feminina inconjurata de frate, iubit, preot, capitanul garzii, pretendent. Doamna de companie nu prea conteaza...

Elena Mosuc : Chiar intrebarea asta nu mi-a pus-o nimeni. Fiind femeie, Lucia este si un simbol al slabiciunii, care cade victima luptelor de interese, uneltirilor politice. Deci nu cred ca este prea fericita, nu se simte prea bine, de fapt tot traseul vietii ei nu poate sa duca decat la dementa, nu ? Intr-un mediu in care nu are absolut nici o putere si depinde de toti cei din jur, singura raza de speranta ramane Edgardo...

C.P. : Cum este construit rolul ?

E.M. : Creste, de la prima scena pana la ultima, se dezvolta atat psihologic cat si vocal. La inceput sunt frazele tipic donizettiene lungi, frumoase, cantabile, lente in prima parte a cavatinei si rapide in cabaleta, cu posibilitati de a face variatiuni in a doua strofa. Apoi duetele superbe... Ajungand la scena nebuniei, frazele frumoase se intretes, exprimand trecerile de la o stare psihica la alta. Muzical, acest lucru se vede prin alternarea de arpegii, de coloraturi, de salturi, de multe ori mai mari decat o octava. Este un rol de belcanto care presupune utilizarea intregii palete vocale , deci necesita o foarte buna pregatire tehnica, pentru a da cat mai multe culori si a face ca personajul sa devina cat mai interesant. De multe ori se spune ca rolurile de belcanto sunt plictisitoare, dar nu este asa. Daca poti utiliza toate posibilitatile, ceea ce nu pot face multi cantareti de astazi, devin foarte frumoase.

C.P. : Nuantezi extraordinar, diminuendi, crescendi, messa di voce, atacuri moi de note acute etc. Care este secretul ?

E.M. : Cred ca ai observat ca, in general, eu cant pe relaxare, pe moliciune, dar in acelasi timp pe sustinerea sunetului. Asa realizez toate nuantele, nu prin forta. Dar, dupa cum imi spunea si maestrul Buzea, atunci cand execut un atac in *pianissimo* am grija sa fie sustinut si vibrat, nu alb, sa aiba o anumita consistenta care sa creasca. A fost unul dintre lucrurile pe care le-am imbunatatit studiind cu dansul.

C.P. : Ma bucur ca vorbesti de neuitatul tenor Ion Buzea, una din gloriile artei noastre lirice. Imi amintesc de marile sale spectacole de la Bucuresti. Elena, cum te-ai incadrat in montarea lui Damiano Michieletto, o productie speciala si destul de solicitanta ?

E.M. : Este complicata inca de la inceput pentru ca ,in cavatina, care este mai dificila din punct de vedere vocal decat aria nebuniei....

Regizorul, vocalist imaginar

C.P. : Interesant.Sa ne oprim putin si sa detaliem. Este o asertiune poate surprinzatoare pentru unii cititori. In ce consta dificultatea ?

E.M. : Este mai scurta decat « nebunia », dar mai concentrata din toate punctele de vedere. Vii pe scena si trebuie sa canti frazele acelea frumoase , lungi, pe sustinere. Cand incepi orice opera,ai putina nervozitate. De exemplu in « Traviata » , Violetta are cincisprezece-douazeci de minute de fraze mai usoare, de incalzire inainte de aria mare « E strano ». Aici inasa, ca la Regina Noptii din « Flautul fermecat », vii, canti, pleci. Deci de la inceput vocea trebuie sa fie foarte bine incalzita, bine pusa la punct. Desenul melodic cere un anumit dramatism, nu sunt fraze de soprana de coloratura sau subreta. Sunt consistente, intercalate cu agilitati care incep chiar din primele masuri. Urmeaza cabaletta cu sunete suspendate , apoi in a doua parte trebuie sa faci variatiuni, care nu sunt usoare si se termina cun un Re bemol acut. Este o arie in care poti sa arati absolut totul : linie vocala, coloratura, dramatic. Scena nebuniei are mai multe secvente , este mai mult in piano-bun ! sunt si momente dramatice...Poate gresesc, dar mie cavatina mi se pare mai dificila. Nici aria nebuniei nu-i usoara, comporta alte dificultati si trebuie,din cauza lungimii,sa dozezi foarte bine. Depinde foarte mult ce miscari ai de facut. In aceasta productie sunt foarte solicitata din punct de vedere fizic. Spre deosebire de regia precedenta, mai usoara pentru mine.

C.P. : Cum ai rezolvat momentele grele ?

E.M. : Nu pot sa spun ca m-am simtit grozav de la inceput. Cea anterioara , a lui Robert Carsen, era mai romantica,mai visatoare. Michieletto si-a imaginat o Lucie cu miscari mai concrete, ceea ce dupa parerea mea nu a reusit foarte bine. Din acest motiv, eu am schimbat foarte multe lucruri dupa premiera si am observat ca si la public modul in care mi-am construit eu personajul a avut mai mult succes. Regizorul este tanar si nu are experienta. Nu are abilitatea sa se imagineze... »cantand » rolul. Aici este cheia ! Eu il interpretez de saptesprezece ani si-l simt altfel. El nu a acceptat viziunea mea,dorea o Lucie trista de la inceput(are si ea momente de bucurie,nu ?), chiar si in cavatina si mai ales in duetul cu tenorul,singurul moment de fericire al ei.

C.P. : La duetul cu tenorul, cel putin prima parte a fost foarte ciudata pentru ca Edgardo sta departe de Lucia, izolat in turn. Aproprierea se produce mai tarziu.

E.M. : Nus tiu daca ai observat, cand Alisa imi spune ca vine Edgardo, m-as fi dus direct spre el, doar asta asteptam.In aceasta montare, ea parca nu indrazneste sa dea ochii cu el, ii adreseaza prima privire abia cand el canta « Lucia perdona ». Eu personal nu am inteles asta.

C.P. : De ce s-a renuntat la cealalta montare ?

E.M. : Era veche, dar eu spun ca era mai valabila decat aceasta !

Muzica sacrificata

C.P. : Se mai intampla,sunt convins ca ai cantat in cantari moderne, dintre cele mai diverse.

E.M. : Da, m-am obisnuit.

C.P.: Cum crezi ca sunt regulile in ziua de astazi ?

E.M.: Unele sunt bune, altele nu. In general am senzatia ca autorii mizanscenelor nu mai stiu ces a mai caute, ces a mai gaseasca. Vor sa faca altceva , dar nu prea reusesc.

C.P. : Accepta dirijorii,cantaretii regulile mai derapante ?

E.M. : Sefii de orchestra nu prea sunt intrebati. Rolurile s-au schimbat, inainte dirijorii erau cei mai importanti, astazi sunt regizorii. Multi sefi de orchestra nu au ce spune decat daca exista probleme muzicale, doar daca apare ceva in scena care deranjeaza contactul cu dirijorul. Atunci ntervine el sau intervenim noi.

C.P. : Parerea ta despre schimbarea asta de importanta ?

E.M. : Astazi totul a devenit foarte vizual. Opinia mea este la fel cu ce ape care o expunea Elisabeth Schwarzkopf intr-un interviu reluat la TV zilele trecute : muzica trebuie sa primeze. Din pacate, de multe ori este sacrificata in favoarea regiei.

La orizont reginele donizettiene

C.P. : Ce-si doreste Elena Mosuc in viitorul apropiat ?

E.M. : Sa fiu sanatoasa si sa am ocazia sa debutez in roluri noi, in special de belcanto.

C.P. : Adica ?

E.M. : Mi-ar placea foarte mult sa cant « Anna Bolena » pe scena (am facut-o in concert), « Capuleti si Montecchi », plus « Manon », « Romeo si Julieta ». As dori foarte mult ca in doi-trei ani sa cant trilogia reginelor donizettiene « Roberto Devereux », « Anna Bolena » si « Maria Stuarda ». I-am scris in acest sens directorului meu Alexander Pereira, mai ales ca productiile acestea exista la Zürich. Primele doua le-a cantat Edita Gruberova, la a treia s-a certat cu el si nu a mai facut-o.

C.P. : Intr-adevar, ar fi ceva deosebit.

E.M. : I-am propus domnului Pereira sa facem trilogia in ultimul lui an de directorat la Zürich, ca punct culminant in cariera mea, care a inceput aici. Mi-as dori sa le cant intr-o stagiune, la interval de cateva luni. Inca nu am primit raspuns.

C.P. : Era vorba sa se faca si la Metropolitan.

E.M. : Cu cine ?

C.P. : Este curtata Anna Netrebko , pentru 2011, 2013. Stiu ca Pereira te-a intrebat candva ce vrei sa canti.

E.M. : Da, stagiunea trecuta si eu i-am propus « Lucrezia Borgia » , « Maria di Rohan » sau alta opera interesanta de Donizetti. El mi-a spus ca ar alege o opera pe care nu poate s-o cante fiica lui Nello Santi, soprano, pentru ca trebuia neaparat sa dirijeze el. Pana la urma s-a facut aceasta « Lucia di Lammermoor » !

C.P.: Cum a fost sa canti cele patru roluri din “Povestirile lui Hoffmann” intr-un singur spectacol?

E.M. : Dur, foarte dur.

C.P. : Explici ?

E.M. : Te extenuieaza din punct de vedere fizic si vocal, te storc ca pe-o lamaie. De la coloratura pana la dramatic. Nu-i usor.Este si mult de cantat iar cu schimbarile de registru nu este deloc simplu. Eu am reusit, dar este foarte dificil.

Proiecte

C.P. : Program incarcat in perioada urmatoare ?

E.M.: Da, si stagiunea asta este densa. Mai intai reaparitia la Viena in „Traviata“, urmeaza turneul in Japonia cu Donna Anna din „Don Giovanni“. Pentru 2009 « Maria Stuarda » la Zürich, Zerbinetta din « Ariadna la Naxos » la Genova, imediat « Lucia » la Berlin, « Lucia » -noua productie-la Bruxelles si doua « Traviata » la Budapesta cu Renato Bruson. Dupa aceea, doua spectacole cu « Flautul fermecat » - Regina Noptii-aici la Zürich . Pe 12 mai voi canta « Traviata » la Timisoara si apoi la Zürich . Lunile mai si iunie sunt foarte incarcate . « Rigoletto », « Turandot » si « Ariadna ». Dupa aceea, probabil voi pleca la Arena di Verona pentru Liù din « Turandot ». Apoi imi trebuie neaparat o luna de vacanta...in octombrie viitor ma asteapta « Traviata », deschiderea stagiunii la Torino.

C.P. : Bucuresti ?

E.M. : Inca nu stiu, trebuie sa vad , sa gasesc o saptamana libera.

C.P. : « Lucia », « Rigoletto » ?

E.M. : Eu mi-as dori « Rigoletto » cu Leo Nucci daca ar fi posibil.

C.P. : **Da, celebrul bariton mi-a spus ca ar vrea sa cante la bucuresti cu tine intr-un asemenea spectacol. Ii voi spune directorului general al Operei Nationale. Sper sa depuna toate eforturile.**